

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมาย เนื่องจากต้องการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดเล็ก และต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและคณะครูผู้สอนเป็นอย่างดี จึงได้คัดเลือกโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนวัดญาณรังษาราม สำนักงานการศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. โรงเรียนวัดนิลราชกุศลรัทธาบำรุง สำนักงานการศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. โรงเรียนวัดบึงน้ำรักษ์ สำนักงานการศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม 2537 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2537 ภาคเรียนเดียวกัน รวมระยะเวลาวิจัย 4 เดือน โดยมีผู้เข้าร่วมการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนโรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้นเป็นผู้บริหาร 3 คน และครูผู้สอน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งต้องการทราบว่าภายหลังจากที่ได้ทดลองใช้วิธีการนิเทศตามรูปแบบที่สร้างขึ้นแล้วนั้น ครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติได้มี

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปในลักษณะใด และมีความคิดเห็นในการปฏิบัติอย่างไร จึงจำเป็นที่จะต้องได้ทราบพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของครูอย่างชัดเจน จึงได้สร้างแบบประเมินผลการทดลองหลายวิธีการ โดยยึดองค์ประกอบดังนี้

1. พฤติกรรมของครูต่อกระบวนการนิเทศ
2. สภาพการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง
3. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการนิเทศ
4. ความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศ
5. ความคิดเห็นของครูในการนำกระบวนการนิเทศไปใช้

การจัดสร้างเครื่องมือ

ได้จัดสร้าง 3 ลักษณะคือ

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ได้จัดสร้างจำนวน 2 ชุด มีลักษณะคำถามที่แตกต่างกันออกไปบ้าง เพื่อเป็นการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการทดลองตามกระบวนการนิเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะแรกได้ทดลองการนิเทศเพื่อแก้ไข้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และระยะที่ 2 ทดลองนิเทศเกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสภาพการเรียนการสอนทั่วไป
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติภายหลังจากที่ได้ดำเนินการทดลองตามกระบวนการนิเทศสิ้นสุดลงทั้ง 2 ครั้ง ครูผู้ปฏิบัติการทดลองเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็นองค์ประกอบดังนี้

2.1 พฤติกรรมของครูต่อกระบวนการนิเทศ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ผู้ตอบจะตอบได้อย่างอิสระเป็นการเติมข้อความสั้น ๆ มีข้อความ 10 ข้อ แต่ละข้อเป็นการถามความเห็นของผู้ตอบเอง

2.2 สภาพการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง เป็นการถามวิธีการปฏิบัติ เช่นเดียวกัน แต่วิธีการตอบจะมีตัวเลือกให้ผู้ตอบเพียงทำเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ต้องการ ข้อความตัวเลือกแต่ละข้อไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับคำถาม เป็นการถามความเห็นของผู้ตอบเอง จำนวน 10 ข้อ

2.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการนิเทศ เป็นการถามถึงขณะทดลองนั้นว่ามีปัญหา มาก ปานกลาง น้อย หรือไม่มีปัญหา โดยมีช่องว่างให้เติม และให้สรุปเหตุผลว่าเป็นเพราะอะไร จึงคิดว่าเป็นปัญหา ส่วนการตอบว่าไม่มีปัญหาไม่ต้องใส่เหตุผล หัวข้อนี้มี 10 ข้อ

2.4 ความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศ มีข้อความจำนวน 10 ข้อ เป็นความเห็นที่ ให้ผู้ตอบบอกระดับความคิดเห็นด้วย 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย

2.5 ความคิดเห็นของครูในการนำกระบวนการนิเทศไปใช้ เป็นการถามเกี่ยวกับ ความเห็นเมื่อได้ทดลองแล้ว จำนวน 10 ข้อ วิธีการตอบเป็นการบอกระดับความเห็นด้วย 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

3. การสร้างแบบสังเกตครูในขณะทำการทดลอง

เป็นการสร้างหัวข้อที่จะสังเกตกว้าง ๆ โดยยึดขั้นตอนของกระบวนการทดลองตาม แผนภูมิการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นแนวทาง นอกจากนั้นได้สังเกต พฤติกรรมกว้าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู และพฤติกรรมนักเรียน ในขณะทำการทดลอง

การจัดทำ เอกสารต่าง ๆ ประกอบขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน

1. แบบสัมภาษณ์ครูก่อนการทดลอง เป็นการสัมภาษณ์เพื่อทราบเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนการสอน และสภาพทั่วไป เช่น สัมพันธภาพในโรงเรียนระหว่างครู-ครู ผู้บริหาร-ครู การนิเทศภายในโรงเรียน การจัดระบบการเรียนการสอน งานที่ครูรับผิดชอบ และความคิดเห็นอื่น ๆ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด สามารถให้การพูดคุยธรรมชาติอย่างไม่เป็นทางการได้

2. แบบสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นแบบสำรวจปลายเปิด แยกเป็น 2 ข้อใหญ่ คือ

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มวิชาต่าง ๆ

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนทั่ว ๆ ไป

3. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สร้าง ด้วยกระดาษแข็ง 60 x 80 ซม. เขียนอักษรตัวใหญ่ เห็นได้ชัดเจน 1 แผ่น

4. เอกสารประกอบคำอธิบายการสังเกตการสอน จัดสร้างให้ครูทุกคนได้อ่านประกอบการอธิบายถึงแนวคิด และวิธีการในการสังเกตการสอนอย่างชัดเจน เพื่อใช้ปฏิบัติเมื่อทำการทดลอง

5. แบบสังเกตการสอน เป็นการสร้างเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกตการสอนของผู้ทำการนิเทศ มีข้อความที่สังเกตคล้ายกับแบบทั่ว ๆ ไป แต่สามารถแสดงออกของครูผู้สอนไม่มีระดับคะแนน หรือข้อความที่แสดงถึงการตรวจสอบ ดังนั้นข้อความจึงเป็นเพียง 3 ลักษณะ คือ แบบอย่างที่ดี ปรกติ และควรเสนอแนะเท่านั้น

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือทั้งหมดดังกล่าวที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาในทุก ๆ ด้าน
2. ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา จากบุคคลต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาไว้
3. เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบต่าง ๆ ของเครื่องมือ ต่อประธานตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ
4. จัดทำเครื่องมือฉบับร่างทั้งหมดเป็นต้นฉบับ และดำเนินการปรับปรุง

การปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินผลการทดลอง
 - 1.1 ผู้วิจัยได้นำฉบับร่างปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และประธานตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากท่านคณาจารย์ที่กล่าวถึง ได้ให้คำแนะนำอย่างชัดเจนและได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
 - 1.2 นำเครื่องมือที่ได้แก้ไข ถ่ายเอกสารและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา และการนิเทศการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ พอสังเขป ขอความอนุเคราะห์ในการแก้ไขปรับปรุง ให้ตรงวัตถุประสงค์ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี

1.3 ทดลองนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นใช้กับครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่โรงเรียนที่ได้ทดลองทำการนิเทศ เพื่อหาข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาที่อาจสื่อความหมายที่เป็นไปได้หลายทิศทาง

1.4 แกะไขเครื่องมือขั้นสุดท้าย พร้อมทั้งจะนำออกใช้

1.5 จัดสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ตรวจสอบผลการทดลองนิเทศตามจำนวน ดังนี้

1.5.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร 2 ชุด

1.5.2 แบบสอบถามครูผู้ปฏิบัติการทดลอง 50 ชุด

1.5.3 แบบสังเกตครู 2 ชุด

2. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการทดลอง ตามกระบวนการนิเทศ

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารการนิเทศต่างๆ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศเพื่อสรุปทฤษฎี แนวคิด ประกอบสนับสนุนหลักการต่าง ๆ ที่ได้ทำการทดลองนิเทศ

2.2 จัดสร้างเอกสารประกอบ โดยขอคำแนะนำจากประธานตรวจสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3 จัดสร้างเอกสาร เพื่อใช้ประกอบตามขั้นตอนกระบวนการทดลอง การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

2.4 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน ได้ให้ครูผู้ทดลองนิเทศร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการทดลองครั้งนี้ ตามความเห็นชอบของมติที่ประชุมคณะครู

2.5 เสนอเอกสาร ตามข้อ 2.3-2.4 ต่อผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 1.2 พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแก้ไขปรับปรุง

2.6 จัดสร้างเอกสารเพื่อประกอบการทดลองนิเทศ คือ

2.6.1 แบบสัมภาษณ์ครูเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2 ชุด

2.6.2 แบบสำรวจปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอน 20 ชุด

2.6.3 แผนภูมิแสดงขั้นตอนตามกระบวนการทดลอง 1 แผ่น

2.6.4 เอกสารประกอบการสังเกตการสอน 20 ชุด

2.6.5 แบบสังเกตการสอน 250 แผ่น

เครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินผลการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ประกอบการทดลอง ตามกระบวนการนิเทศ ได้รวบรวมไว้ในภาคผนวก หน้า 135

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้ครูเป็นผู้ร่วมดำเนินการทดลอง ได้ดำเนินการหลายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 ผู้วิจัยได้เสนอโครงการวิจัยต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2537 เพื่อขอความร่วมมือให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว แจ้งให้โรงเรียนที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการทดลองทั้ง 3 โรงเรียนรับทราบถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ และขอความร่วมมือในการดำเนินงานทดลอง ตลอดจนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537

1.2 ผู้วิจัยได้เข้าพบคณะครู โดยผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมครูภายในโรงเรียนขึ้น ระหว่างวันที่ 23-25 พฤษภาคม 2537 เพื่อให้ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทดลองเพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยการแนะนำตนเอง แจ้งวัตถุประสงค์และนำวิธีการดำเนินการเรียนการสอนในระหว่างดำเนินการทดลอง แนะนำวิธีการในการให้สัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะต้องดำเนินการต่อไป

หลังจากที่ได้ชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ แล้ว ได้ให้ครูซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ ผู้วิจัยได้พยายามชี้แจงเพื่อให้คณะครูเกิดความสบายใจ คณะครูมีความสนใจกระตือรือร้นและไม่เกิดความวิตกกังวล ครูทุกคนยอมรับในการที่จะเข้าร่วมการทดลองด้วยความเต็มใจ

1.3 ระหว่างวันที่ 26-30 พฤษภาคม 2537 ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครูทั้ง 3 โรงเรียน ในขณะเดียวกันได้สังเกตสภาพการเรียนการสอนโดยทั่วไปประกอบการสัมภาษณ์ ในขั้นตอนนี้เป็นการค้นหาค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นกับกระบวนการนิเทศภายในที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน รายละเอียดการสัมภาษณ์ปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 132

1.4 สร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร การวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา ใช้วิธีการ ประยุกต์รูปแบบการนิเทศต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อได้รูปแบบที่เหมาะสมกับการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีขนาดเล็ก และสอดคล้องกับปัญหาทั่ว ๆ ไปของโรงเรียน ที่รวบรวมข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ สังเกต ตามข้อ 1.3 ได้นำรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเสนอขอ คำแนะนำจากประธานตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.5 สร้างเครื่องมือและเอกสารต่างๆ ประกอบการทดลองวิจัยซึ่งได้กล่าวแล้ว ใน รายละเอียดการสร้างเครื่องมือ

2. ขั้นตอนการทดลองสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

2.1 ประชุมครูภายในโรงเรียนที่คัดเลือกเพื่อดำเนินการทดลอง ทั้ง 3 โรงเรียน ระหว่างวันที่ 20-22 มิถุนายน 2537 เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทดลองสร้างรูปแบบการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา

2.1.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายใน รูปแบบของ การนิเทศที่ใช้ในปัจจุบัน วิธีการนิเทศภายใน จัดเอกสารประกอบการบรรยาย

2.1.2 สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา แจกเอกสารสรุป การสัมภาษณ์

2.1.3 อธิบายประกอบแผนภูมิ ขั้นตอนการนิเทศเพื่อทดลองสร้างรูปแบบการ นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

2.1.4 ให้คำแนะนำประกอบเอกสารเกี่ยวกับการสังเกตการสอน ขั้นตอนการ สังเกตการสอน และวิธีการใช้แบบบันทึกการสังเกตการสอน

2.1.5 อธิบายวิธีการจับคู่นิเทศ ความจำเป็นในการใช้ครูทำการนิเทศกันเอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการจับคู่นิเทศ

2.1.6 ร่วมกันสร้างตารางกำหนดการนิเทศ

2.1.7 อภิปรายข้อซักถาม

2.2 ดำเนินการทดลองตามรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่สร้างขึ้น

2.2.1 แจกเอกสารแบบสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ให้เวลาตอบ 2 วัน

2.2.2 รวบรวมปัญหาจากแบบสำรวจ นำมาสรุป แยกตามโรงเรียน และจัดสร้างเป็นเอกสารแจกทุกคน

2.2.3 ประชุมครูเพื่อสรุปปัญหา ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา สาเหตุปัญหา และวิธีแก้ไข

2.2.4 ดำเนินการสอน และสังเกตการสอน ตามกำหนดในตารางการนิเทศที่ร่วมกันสร้าง ตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2537 ถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2537 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย จากการวิเคราะห์ให้เป็นปัญหาอันดับ 1 ที่ต้องแก้ไข

2.2.5 ประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากปฏิบัติการนิเทศตามรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่สร้างขึ้น เป็นเวลา 6 สัปดาห์

2.2.6 กลับเข้าสู่กระบวนการนิเทศตามรูปแบบที่ทดลองสร้างขึ้น เนื่องจากวิชาภาษาไทยได้รับการแก้ไขปัญหาน่าพอใจ จึงนำปัญหาความสำคัญอันดับ 2 คือ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยนักเรียน นำเข้าสู่ขั้นตอนกระบวนการนิเทศที่ทดลองสร้างขึ้น

2.2.7 เริ่มสังเกตการสอนตามตารางที่กำหนดเดิม ตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 17 กันยายน 2537 รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์

2.2.8 วิเคราะห์ผลภายหลังปฏิบัติการนิเทศครบตามกระบวนการ

3. ขึ้นประเมินผล

หลังจากที่ได้ปฏิบัติการนิเทศการเรียนการสอนตามวิธีการทดลองสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ประเมินผลการทดลองด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่คัดเลือกเพื่อปฏิบัติการทดลอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 คน และให้ครูที่เข้าร่วมปฏิบัติการทดลองสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตอนแบบสอบถาม จำนวน 18 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ภายหลังจากที่ได้ปฏิบัติการทดลองครบตามกระบวนการนิเทศ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามรูปแบบที่ทดลองสร้างขึ้น ระหว่างวันที่ 15-19 สิงหาคม 2537

ระยะที่ 2 ภายหลังจากที่ได้ปฏิบัติการทดลองครบตามกระบวนการนิเทศ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทั่วไป ตามรูปแบบที่ได้ทดลองสร้างขึ้น ระหว่างวันที่ 19-23 กันยายน 2537

นอกจากวิธีการประเมินผลดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรม การสอนของครูที่ได้ร่วมปฏิบัติการทดลองสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบสังเกต ตลอดระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติการทดลอง

การจัดกระทำข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม และจากแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล และสรุปโดยวิธีเขียนบรรยาย ตามองค์ประกอบที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการทดลองสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นความคิดเห็นของผู้บริหาร และของครูผู้สอน คือ

1. พฤติกรรมของครูต่อกระบวนการนิเทศ
2. สภาพการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง
3. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการนิเทศ
4. ความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศ
5. ความคิดเห็นของครูในการนำกระบวนการนิเทศไปใช้